

Økende rasisme i tannhelsetjenesten?

Det forekommer rasisme i svensk tannhelse. Rasistiske verbale angrep blir sjelden rapportert, og mørketallet kan være stort. Dette ifølge den svenske forskeren og tannlegen Sarah Hamed som skriver en avhandling om temaet.

JOHAN ERICHS, MERAMEDIA

Rasismen synes å øke innenfor den svenske tannhelsetjenesten, og det finnes ingen retningslinjer for hvordan man skal bekjempe den. Det kan forekomme rasistiske ytringer både arbeidskolleger imellom, og mellom pasienter og tannhelsepersonell. Sarah Hamed har sammen med flere kolleger forsket på temaet, med tanke på en kommende doktoravhandling

– I forbindelse med et tidligere forskningsprosjekt om helsetjenesten intervjuet vi både helsepersonell og pasienter. Selv om vi ikke spurte direkte om det forekom rasisme den gangen, sa mange pasienter at de opplevde rasisme i helsevesenet. Dette gjorde oss nysgjerrige på å gå videre innenfor dette området, sier Sarah Hamed, doktorgradsstudent ved Sosiologisk institutt ved Uppsala universitet.

Prosjektet om rasisme innenfor tannhelse og andre helsesektorer har pågått siden 2015.

– Vi oppdaget at det knapt fantes svensk forskning på rasisme i helsetjenesten.

Innenfor prosjektets rammer, har vi intervjuet ulike personalkategorier innenfor tannhelse og andre omsorgsområder samt pasienter.

Et hinder i begynnelsen av prosjektet var å få enkeltpersoner som arbeidet innenfor tannhelse til å stille opp på intervjuer.

– Mange minoriteter i tannhelsetjenesten ser ut til å være redde for å diskutere rasisme fordi de ikke vil risikere å bli stemplet som konfliktsøkende på arbeidsplassen, i tillegg er temaet rasisme politisk ladet i Sverige. Til slutt fikk vi imidlertid nesten 60 personer til å delta, jevnt fordelt over hele landet, men flest i de store byene. De fleste av dem vi intervjuet var etniske svensker, sier Sarah Hamed.

– Er situasjonen med rasisme blitt verre med tiden?

– Mange av våre intervjuobjekter sier at de synes at samtaleklimaet på arbeidsplassen er blitt tøffere, spesielt pasientene er blitt tydeligere når de ønsker å formidle et direkte eller indirekte rasistisk budskap.

Mangler støtte

En bekymring som kom fram under intervjuene var at utsatt tannhelsepersonell ikke visste hvor de skulle henvende seg for å få støtte og hjelp når de blir utsatt for rasisme.

– Det er lettere for pasienter som føler seg diskriminert, ettersom de kan henvende seg til det lokale pasient- og brukerombudet.

Ifølge forsker Sarah Hamed forekommer det rasisme innenfor svensk tannhelsetjeneste. – Uten oppmerksomhet på problemet risikerer en at det vokser og blir stort og vanskelig å løse, sier Sarah Hamed. Foto: Uppsala universitet

Mangel på retningslinjer og støtteprogrammer kan føre til at diskriminerte ansatte velger å tie og ikke fortelle noe til kolleger eller ledelsen om det de har opplevd.

– Det finnes derfor mørketall, som vi tenker er forankret i frykt og mangel på tillit til det svenske offentlige velferds-systemet.

Sarah Hamed og hennes kolleger har gjennomført intervjuer av både privat og offentlig ansatt tannhelsepersonell.

– Jeg vil tro at problemet med rasisme er jevnt fordelt innenfor bransjen uavhengig av om det er privat eller offentlig virksomhet.

MedDentCare
TANN & HELSE

Vi prioriterer din henvisning. Avansert endodonti, smerteutredning, CBCT, apikal kirurgi og behandling under narkose.

Hoffsveien 16, 0275 Oslo | Tel. 22 20 02 22 | post@meddentcare.no | www.meddentcare.no

Tannlege Arash Sanjabi DDS MNTF, spesialist i endodonti

Utsatte grupper

Sarah Hamed trekker frem romer, mennesker fra Midt-Østen og fra Afrika sør for Sahara, som spesielt utsatte.

– Både blant ansatte og pasienter merker vi at disse etnisitetene er overrepresentert.

Rasisme mot tannhelsepersonell viser seg både i eksplisitte og subtile uttrykk.

– Verbale ytringer, og også som underliggende mistillit som for eksempel kan vise seg ved at man sier at man ikke stoler på en persons faglige kompetanse og evner. Dette skaper en ladet atmosfære, og kan ha betydning for hvordan pasienten blir behandlet.

Ifølge Sarah Hamed, forekommer rasisme også blant tannhelsepersonell.

– I andre forskningsrapporter er det kommet frem at rasistiske ytringer fra helsepersonell til pasienter forekommer oftere i situasjoner som gjelder akuttbehandling.

Rapportens beskrivelse av at rasisme og rasistiske hendelser ikke diskuteres noe særlig på arbeidsplasser innenfor tannhelsetjenesten, kan underbygge at det er en fare for at arbeidsmiljøet påvirkes negativt.

– Mange av de som er utsatt har det dårlig etter det de har opplevd og er samtidig bekymret for at de skal bli utsatt for noe lignende igjen. Det fører til at de bytter arbeidsplass eller starter egen virksomhet, med håp om å kunne håndtere problemet bedre, forklarer Sarah Hamed.

Ta det med i utdanningen

Hvordan kan man forebygge rasisme på arbeidsplasser i tannhelsetjenesten?

– Mitt forslag er å starte med å belyse temaet under utdanningen av tannleger, tannpleiere og tannhelsesekretærer. Jeg skal snart undervise om rasisme på tannpleierprogrammet ved universitetet i Jönköping i Sverige. Mer opplæring bør følge, gjerne med seminarer og workshops basert på kliniske studier. Praktiske øvelser er viktig for å få den innsikt som teoretisk belysning ikke alltid kan gi, mener Sarah Hamed.

Ifølge Sarah Hamed er det viktig å våge å begynne å snakke om temaet for å forhindre rasistiske aktiviteter på arbeidsplassen.

– Erkjenn at det kan forekomme rasisme og diskuter ut fra personalets erfaringer. Våg å være ærlig, og fortell om personlige opplevelser. Når det gjelder pasienter, må de lokale pasient- og brukerombudene (offentlig instans som tar imot klager innenfor helse- og sykepleie) ha en kanal og beredskap til å kunne diskutere pasientklager som handler om mistanke om rasisme, sier Sarah Hamed.

– Hvordan går man videre når man har konstatert at det forekommer rasistiske ytringer?

– Hvis noe kan tolkes som rasisme er det viktig å etablere retningslinjer og en handlingsplan. Ved å tørre å ta tak i problemene får man også praktisk erfaring med hvordan man går videre, avslutter Sarah Hamed.

En fullstendig rapport vil bli presentert senere i 2022.

ADS 205
Protects Teeth and Gums

- Anti-plaque and re-mineralizing action
- Ideal for daily use
- Protects gums and dental enamel

Oral-Rinse
CURASEPT
Protects teeth and gums with active Chlorhexidine digluconate
Anti-Biofilm on Braces

BEST DENTAL TRADING Tlf.: 75 64 65 66
bestdental@bestdental.no